

FTA อียู-เวียดนาม เริ่มมีผลแล้ว เพิ่มแต้มต่อให้เศรษฐกิจเวียดนาม

By thaieurope - August 24, 2020

"อียูจำเป็นต้องแสวงหาทุกวิถีทางเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับมาแข็งแกร่งอีกครั้งหลังภัยโควิด อย่างชัดเจนคือการค้ากับเวียดนามที่เริ่มมีผลบังคับใช้วันนี้ ถือเป็นโอกาสสำหรับบริษัทของพวกเราในการเข้าถึงตลาดเกิดใหม่และเป็นการสร้างงานให้กับชาวยุโรป ดิฉันเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่าข้อตกลงนี้เป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนของเวียดนามมีเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรืองขึ้น อีกทั้งทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกและสิทธิแรงงานและสิทธิของประชาชนที่แข็งแกร่งขึ้น" – นาง Ursula von der Leyen ประธานคณะกรรมาธิการยุโรป กล่าวเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2563

ความตกลงการค้าเสรีระหว่างอียู-เวียดนาม หรือ FTA อียู-เวียดนาม ซึ่งเริ่มเจรจาเมื่อปี 2555 ได้มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ที่ผ่านมานับเป็นก้าวสำคัญในพลวัติการค้าระหว่างอียูกับภูมิภาคอาเซียนของเรา โดยถือเป็น FTA สมัยใหม่ที่มีขอบเขตเนื้อหากว้างที่สุดที่อียูทำกับประเทศกำลังพัฒนา ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องการลดภาษี กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า การค้าดิจิทัล การบริการ การลงทุน การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และแรงงาน

ภายใต้ FTA อียู-เวียดนาม ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่ลดภาษีเหลือศูนย์สำหรับสินค้ากว่า 99% ของสินค้านำเข้าจากทั้งสองประเทศภายในเวลา 10 ปี โดยสินค้าส่งออกของอียูไปยังเวียดนามที่ได้รับยกเว้นภาษีทันทีมีประมาณ 65% คือ ยาและเวชภัณฑ์เกือบทุกรายการ และสินค้าส่วนใหญ่จากกลุ่มเครื่องจักรกลและรถยนต์ (HS84) เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า (HS85) และเคมีภัณฑ์ (HS28, 29) สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอย่างเนื้อสัตว์และน้ำมันมะกอกจะได้รับการยกเว้นภาษีภายใน 3 ปี โดยอียูหวังว่า FTA ฉบับนี้จะเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือในการฟื้นฟูเศรษฐกิจยุโรปหลังวิกฤตโควิด-19

ในส่วนของสินค้าส่งออกของเวียดนามไปยังอียูที่ได้รับการยกเว้นภาษีทันทีมีประมาณ 71% คือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า (HS85) รองเท้า (HS64) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (HS61, 62) อาหารทะเล (HS03) และข้าว (HS1006)

ความท้าทายของการส่งออกไทย

กลุ่มสินค้าไทยที่มีความคล้ายคลึงกับสินค้าที่เวียดนามส่งไปอียู เช่น ยานพาหนะและส่วนประกอบ คอมพิวเตอร์ ส่วนประกอบและแผงวงจรไฟฟ้า เครื่องนุ่งห่ม ข้าว และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูป อาจได้รับผลกระทบจาก FTA นี้ อย่างไรก็ดี นายยุทธนา ศิลป์สรรค์วิชช์ นายกสมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจว่า ปัจจุบันมีกลุ่มบริษัทสิ่งทอไทย 6-7 บริษัทเข้าไปลงทุนในเวียดนาม โดยมีโรงงานรวมกัน 9 แห่ง ซึ่งมีมูลค่าส่งออกจากเวียดนามไปตลาดหลักรวมถึงสหรัฐฯและอียูกว่า 2 หมื่นล้านบาท ดังนั้น การทลายกำแพงภาษีส่งออกเป็น 0% (จากเดิม 12.5%) น่าจะเพิ่มยอดส่งออกให้หลายบริษัทในปีนีและในปีต่อไป โดยนายยุทธนาไม่กังวลเรื่องผลกระทบของส่งออกไทย เพราะเชื่อมั่นว่าสินค้าที่ผลิตในไทยเป็นสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มและมีการตัดเย็บที่ละเอียดจึงทำให้คู่ค้าต้องสั่งจากไทยเพราะแรงงานไทยมีความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะด้านการผลิตเสื้อผ้ากีฬาและชุดชั้นใน

EU-27 trade in goods exports, imports and balance with ASEAN countries, 2009 and 2019 (EUR million and %)

	Exports			Imports			Total trade (exports+imports)			Trade balance	
	2009	2019	Average annual growth rate (%)	2009	2019	Average annual growth rate (%)	2009	2019	Average annual growth rate (%)	2009	2019
Singapore	17 376	29 063	5.3	11 696	17 943	4.4	29 072	47 006	4.9	5 680	11 120
Vietnam	3 530	11 095	12.1	6 711	34 443	17.8	10 241	45 538	16.1	-3 181	-23 347
Malaysia	8 573	12 976	4.2	12 966	23 596	6.2	21 538	36 572	5.4	-4 393	-10 620
Thailand	6 691	13 558	7.3	11 972	19 591	5.0	18 663	33 149	5.9	-5 281	-6 033
Indonesia	4 889	9 415	6.8	10 394	14 381	3.3	15 283	23 796	4.5	-5 505	-4 965
Philippines	2 658	7 409	10.8	3 422	7 452	8.1	6 080	14 861	9.3	-764	-43
Cambodia	123	932	22.4	555	4 637	23.6	678	5 569	23.4	-432	-3 704
Myanmar	87	609	21.5	122	2 817	36.9	209	3 426	32.3	-35	-2 207
Brunei	95	332	13.3	6	3	-7.4	101	335	12.7	89	329
Laos	90	94	0.4	89	287	12.4	179	380	7.8	1	-193

Source: Eurostat (online data code: Comext data code : DS-018995)

Countries are sorted on the value of total trade (exports + imports)

eurostat

จับตาการเติบโตการค้าเวียดนาม-อียูหลัง FTA

ตั้งแต่อนุมัติ FTA เวียดนามเป็นผู้ส่งออกสินค้าไปอียู อันดับ 1 ของอาเซียน ด้วยมูลค่าเกือบ 35 พันล้านยูโร ซึ่งสินค้าส่งออกสำคัญของเวียดนามไปยังอียู คือ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ รองเท้า สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม กาแฟ ข้าว อาหารทะเล และเฟอร์นิเจอร์ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกสินค้าจากเวียดนามไปยังอียูขยายตัวเฉลี่ยในอัตรา 17.8% ต่อปี ขณะที่ไทยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5% และสิงคโปร์อยู่ที่ 4.4 % จึงจะต้องจับตามองว่าภายหลังมี FTA แล้ว การส่งออกของเวียดนามไปยังอียูจะเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด เพื่อประเมินถึงผลเชิงบวกของ FTA ต่อการค้าระหว่างสองฝ่าย

การเปิดเสรีที่มากกว่าการลดภาษี

FTA ฉบับนี้เปิดประตูให้เวียดนามเข้าถึงตลาดผู้บริโภคอียูกว่า 446 ล้านคนโดยไม่มีกำแพงภาษี รวมทั้งสนับสนุนให้ภาคธุรกิจอียูเข้าไปลงทุนในเวียดนาม อันเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญและเป็นปัจจัยส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเวียดนาม

สำหรับฝ่ายอียู FTA ฉบับนี้ จะทำให้บริษัทอียูมีสิทธิในการเข้าร่วมประมูลสัญญาจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเทียบเท่ากับบริษัทท้องถิ่น และมีโอกาสทางธุรกิจเพิ่มขึ้นในภาคบริการหลายสาขาสำคัญ โดยมีการยกเลิกเงื่อนไขเรื่องสัดส่วนการถือครองหุ้นระหว่างชาวต่างชาติกับคนชาติ และจำนวนเงินลงทุนขั้นต่ำ เช่น ภาคพลังงาน โลจิสติกส์ บริการไปรษณีย์ แฟรนไชส์ การแพทย์ โรงแรมและธุรกิจการจัดประชุม เป็นต้น นอกจากนี้ เวียดนามได้ปรับข้อปฏิบัติด้านการนำเข้าสินค้าให้กระชับและโปร่งใสเพื่อเอื้อให้บริษัทอียูสามารถเข้าไปลงทุนในเวียดนามได้สะดวกมากขึ้น และต้องคุ้มครองสินค้าอาหารและเครื่องดื่มพื้นเมืองยุโรป 169 รายการภายใต้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เช่น แชมเปญและพาร์มาแฮม ส่วนสินค้าพื้นเมืองของเวียดนามก็จะได้รับการคุ้มครองเช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า FTA อียู-เวียดนาม มีระดับการเปิดเสรีที่สูงกว่ามาตรฐานขององค์การการค้าโลก (WTO) และเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)

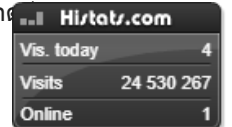
การให้ความสำคัญกับมาตรฐานสากล

อียูได้ผลักดันให้เวียดนามพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของอียู โดยใน FTA อียู-เวียดนาม มีบทเฉพาะเรื่องการค้ากับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Trade and Sustainable Development Chapter) ซึ่งย้ำให้ปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศด้านสิทธิแรงงาน สิทธิมนุษยชน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภค และความเท่าเทียมกันทางเพศ เพื่อตอบสนองข้อเรียกร้องของอียู เวียดนามได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 98 เรื่องสิทธิในการรวมตัวและร่วมเจรจาต่อรอง และอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 105 เรื่องการยกเลิกแรงงานบังคับแล้ว และปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายแรงงานเสร็จสิ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2562 โดยเวียดนามได้สัญญาที่จะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 87 เรื่องเสรีภาพในการสมาคม อีกหนึ่งฉบับให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2566

FTA อียู-เวียดนาม ได้กำหนดให้คู่ภาคีปฏิบัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ค.ศ. 1991 (International Convention for Protection of New Varieties of Plants (UPOV)) ซึ่งทั้งอียูและเวียดนามเป็นภาคีอนุสัญญา UPOV อยู่แล้ว โดยเวียดนามเข้าเป็นภาคี UPOV ตั้งแต่ปี 2549 เมื่อคำนึงว่าเวียดนามเป็นประเทศเกษตรกรรมเช่นเดียวกับไทย จึงน่าสนใจที่จะศึกษาว่าเวียดนามได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์อย่างไรจากอนุสัญญา UPOV เพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษาสำหรับไทยต่อไป

ปัจจุบัน เวียดนามมี FTA กับประเทศต่าง ๆ รวม 13 ฉบับ ซึ่งรวมถึงความตกลง CPTPP ในเวลานี้ที่เวียดนามมี FTA อียู-เวียดนาม ก็ยิ่งช่วยเพิ่มแต้มต่อให้กับเวียดนามและส่งเสริมภาพลักษณ์ของเวียดนามในฐานะศูนย์กลางการค้าและการลงทุน โดยเศรษฐกิจเวียดนามกำลังก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว จากสินค้าที่เวียดนามมีความเชี่ยวชาญอยู่แล้ว เช่น สิ่งทอ และสินค้าทางการเกษตร เราเริ่มได้เห็นผลิตภัณฑ์แปลกใหม่และมีมูลค่าสูงของเวียดนามออกสู่ตลาด เช่น "ช็อคโกแลต" ที่ผลิตจากเมล็ดโกโก้ที่ปลูกในเวียดนามซึ่งได้รับการรับรองโดย The International Cocoa Organization (ICCO) ว่ามีคุณภาพเทียบเท่ากับแหล่งปลูกโกโก้ชื่อดังอย่างบราซิลและการนำ

ไทยเองก็มีศักยภาพในการผลิตไม่แพ้เวียดนาม เพราะไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลที่สามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศได้ ซึ่งผู้ประกอบการไทยเองก็ควรตื่นตัวและหันมาผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานสากล สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือสินค้าที่มีมูลค่าสูงเจาะกลุ่มตลาดพรีเมียมที่มีความต้องการเฉพาะกลุ่ม เช่น สินค้าอินทรีย์ หรือ สินค้าสำหรับผู้สูงอายุ และใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มากขึ้น เช่น นำบล็อกเชนมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบแหล่งที่มา หรือ traceability ของอาหารได้ เป็นต้น เพื่อให้สามารถแข่งขันกับสินค้าและบริการจากประเทศเวียดนามได้ หรืออาจพิจารณาขยายการลงทุนไปยังเวียดนามเพื่อใช้ประโยชน์จากความตกลง FTA ที่เวียดนามมีกับอียู ในขณะเดียวกัน ไทยควรรับพิจารณาศึกษาผลดีผลเสียของการรื้อฟื้นการเจรจา FTA ระหว่างไทยกับอียู ซึ่งหยุดชะงักการเจรจาไปในช่วง 5-6 ปี ที่ผ่านมาอย่างจริงจัง เพื่อมิให้ไทยต้องสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดประเทศเพื่อนบ้านไม่ทัน

Vis. today	4
Visits	24 530 267
Online	1

เรียบเรียงโดยทีมงาน thaieurope.net

Photo by [Hưng Nguyễn Việt](#) on [Unsplash](#)

สนับสนุนโดยงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ ข้อมูลจากทีมประเทศไทย ณ กรุงบรัสเซลส์
และส่วนราชการไทยทุกแห่งในยุโรป © 2548 - 2560 Thaieurope.net. สงวนลิขสิทธิ์